

Helsingin kaupungin muutokset jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeisiin

Helsingin kaupunki on saanut Opetus- ja kulttuuriministeriön erillisavustusta jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittämisen hankkeisiin. Hankesuunnitelmaa muutetaan vastaamaan rahoituspäätöstä. Helsingin kaupungin hankkeet kohdentuvat seuraavasti:

1. Parannetaan aliedustettujen ryhmien osallistumista jatkuvaan oppimiseen hakevalla toiminnalla ja koulutuksilla

1.1. Ammatillisen koulutuksen järjestäjien järjestämisluvan mukaisen koulutuksen opiskelijarekrytoinnin kehittäminen, hakeva toiminta ja ennen opintojen aloittamista tapahtuva opiskelumotivaatiota kasvattava toiminta ja alavalinnan osuvuuden parantaminen.

OSUVA-hanke

1.3. Vapaan sivistystyön oppilaitosten lyhytkestoiset, tutkintoon johtamattomat koulutukset ja niiden kehittäminen sekä perustaitojen vahvistaminen, koulutukseen liittyvät tukitoimet ja hakeva toiminta.

TOIMIVA-hanke – perus- ja digitaitoja sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta maahanmuuttajille

OSUVA- ja TOIMIVA-hankkeille on saatu rahoitusta ajalle 15.2.2021–30.6.2023.

Sisällysluettelo:

1.1. OSUVA-hanke	2
1.3. TOIMIVA-hanke	9
Hankkeiden talousarviot ja rahoitussuunnitelmat:	18

1.1. OSUVA-hanke

Käyttötarkoitus / Hankkeen nimi

Valmennuspalvelulla alavalinnan osuvuutta, motivaatiota ja toimintakykyä ammatilliseen koulutukseen ja työllistymiseen.

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta:

Stadin ammatti- ja aikuisopisto laajentaa Digitalents Helsingin alavalintaa ja ammatilliseen koulutukseen hakeutumista tukevan koulutus- ja valmennuspalvelun työvoimapula-aloille. Hankkeessa suunnitellaan koulutus- ja työelämävalmennuspalvelujen toimintamalli, joiden avulla tavoitetaan entistä paremmin työvoimapula-alojen osaamisen kehittämisen palveluja tarvitsevat työttömät yhteistyössä yritysten kanssa, tuetaan yksilöiden valmiuksia saavuttaa ammatillisen koulutuksen osaamisvaatimukset sekä lisään yksilöiden motivaatiota osaamisen kehittämiseen.

Käyttöaika:

1.3.2021–30.6.2022

Toimintaan käytettävän avustuksen määrä:

173 329 €

Tarvekuvaus:

Pääkaupunkiseudulla on useilla aloilla ongelmia osaavan työvoiman saatavuudessa. Alojen ammatilliseen koulutukseen ei hakeuduta riittävästi. Stadin ammatti- ja aikuisopiston yritysyrityksessä toteutettavan koulutus- ja valmennuspalvelun mallintaminen eri alojen tarpeisiin sopivaksi tukee Helsingin työllisyyskokeilun asiakkaiden ohjautumista heille tarkoituksenmukaiseen ammatilliseen koulutuspalveluun. Työllistymisen ja koulutukseen hakeutumisen esteitä ovat mm. heikot työllistymis- ja opiskelutaidot, motivoivien osaamisen hankkimisen tapojen huono tunnettavuus tai liian pitkä polku ammatillisen koulutuksen kautta työllisyyteen.

Rakennusalalla, puhtaus- ja kiinteistöpalvelualalla, kone- ja tuotantotekniikassa sekä ICT-alalla on tunnistettu ennen työttömyyttä aiempaa ammatillista osaamista hankkineita henkilöitä, joilla on vaikeuksia saavuttaa tämän hetken työelämävalmiuksia vastaavat jatkuvan oppimisen taidot esim. digitaaliset taidot.

Kehittämistyön tavoitteena on tuottaa työvoimapula-aloille koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli, jolla kehitetään jatkuvan oppimisen edellyttämää osaamista, muun muassa digitaalisia taitoja. Yksilön elinikäisen oppimisen taitojen kehittyminen lisää henkilön resilienssiä ja kykyä liikkua joustavasti työmarkkinoilla (Future of Jobs Report 2020, World Economic Forum). Tämä korostuu koronasta palautumisessa ja syntyneen osaamisvajeen paikkaamisessa.

Tavoitteet:

Hankkeessa luodaan työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmän työllistymistä edistävä koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli työvoimapula-aloille. Kehitettävä koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli vahvistaa kohderyhmän osaamista yhteistyössä yritysten kanssa, tukee ammattialavalinnan osuvuutta, lisää yritysten rekrytointiosaamista sekä nopeuttaa siirtymistä työelämään tai koulutukseen. Koulutus- ja valmennuspalvelun suunnittelussa huomioidaan eri alojen erityispiirteet ja osaamisen kehittämisen tarpeet sekä hyödynnetään Digitalents Helsingin toimintamallista saatuja hyviä kokemuksia. Hankkeessa suunniteltua koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamallia hyödynnetään Stadin AO:n palvelutarjonnan kehittämisessä, jolloin ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen osuvuus ja tuloksellisuus tehostuvat.

Hankkeessa luotu koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli laajentaa Helsingin työllisyyskokeilun osaamisen kehittämisen tarpeessa olevien asiakkaiden palvelutarjontaa ja ohjautumista eri työ- ja koulutusmahdollisuuksiin. Hankkeessa luotu toimintamalli parantaa työllisyyskokeilussa työttömille tarjottavaa palvelutarjontaa sekä luo pysyviä ja sujuvia palvelupolkuja kaupungin toimialojen ohjaus- ja neuvontapalvelujen, Stadin ammatti- ja aikuisopiston sekä alueen yritysten välille. Helsingin kaupunki tekee hankkeissa tiivistä yhteistyötä muiden alueen koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen sekä pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Hankkeessa luotu koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli edistää kuntakokeilun kohderyhmän osaamisen kehittymistä sekä asiakasohjauksen tehostumista työnhakijan asiakaspalveluprosessissa koko työssäkäyntialueella. Osaavan työvoiman saatavuus paranee.

OSUVA-hankkeen toteutustapa:

Digitalents Helsingin toimintamallin laajentaminen uusille aloille

Hankkeessa laajennetaan Stadin AO:n Digitalents Helsingin toimintamallia työvoimapula-aloille. Digitalents Helsingin toimintamallissa tuotetaan työttömille henkilöille osuvaa,

ammattialaan sidottua osaamista yhteistyössä yritysten kanssa. Hankkeessa suunnitellaan toiminta, jolla Digitalents Helsingin koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli laajennetaan rakennus-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelualoille sekä kone- ja tuotantotekniikkaan sekä etsitään aloilta tarvittavat yritys yhteistyökumppanit. Hankkeessa luodaan edellytykset hakevan toimintamallin toteuttamiselle yritys yhteistyössä, jotta koulutus- ja valmennuspalveluun löytyisi osuva kohderyhmä. Jatkuvan oppimisen taitojen kehittäminen työelämän näkökulmasta relevantilla tavalla edistää oppijan resilienssiä ja joustavaa liikkumista muuttuvassa työmarkkinatilanteessa sekä lisää oppijan kykyä hyödyntää ammatillisen koulutuksen mahdollisuuksia. Samalla tuetaan osaavan työvoiman saatavuutta työvoimapula-aloilla.

Hankkeessa suunnitellaan koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli, jossa eri alojen oppimisyhteisöt toimivat siltana oppijan henkilökohtaisen tilanteen sekä ammatillisten urasuunnitelmien ja työllistymisen välillä. Tavoitteena on luoda eri alojen näkökulmasta tarkoituksenmukainen mallinnus moniammatillisesta oppimisyhteisöstä, jossa osaamisen kehittäminen on räätälöityä sekä oppijan että työnantajan näkökulmasta, ja jossa oppija saa yksilöllistä sosiaalista tukea. Aloille mallinnettavissa oppimisyhteisössä työttömällä ja jatkuvan oppimisen näkökulmasta aliedustetuilla henkilöillä on mahdollisuus kehittää ammatillista osaamistaan. Ammatillisen osaamisen kehitys, yksilöllinen tuki ja sosiaalinen vahvistaminen ovat johtaneet hyviin tuloksiin ammatin valinnan osuvuuden tukemisen, ammatilliseen koulutukseen hakeutumisen ja osaamisen kehittämisen motivaation näkökulmista. Yksilön tulevaisuuden kannalta sosiaalisella tuella, itsetunnon vahvistumisella sekä arkielämän taitojen kehittymisellä on merkittävä rooli.

Hankkeessa luodaan edellytykset yritysten tarpeita säännöllisesti kartoittavalle verkostolle. Hankkeessa mallinnettava oppimisyhteisö lisää ja ylläpitää Stadin AO:n ja yritysten yhteistyötä jakamalla kontakteja, tietoa ja hyviä käytänteitä. Hankkeessa luotuja toimintamalleja hyödynnetään Stadin AO:n palvelutarjonnan vahvistamisessa.

Palvelun luominen vahvistaa työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmän osaamista ja toimintakykyä asiakaslähtöisellä tavalla sekä sujuvoittaa siirtymistä koulutukseen tai työelämään. Koulutus- ja valmennustoimintaan osallistutaan pääsääntöisesti työkokeilun tai palkkatuen kautta. Koulutus- ja työllisyyspolkuja rakennetaan yhteistyössä alueen yritysten kanssa. Helsingin kaupunki tekee työllisyyden kuntakokeilun asiakasohjauksessa sekä osaamis- ja koulutuspalvelujen koordinoinnissa tiiviisti yhteistyötä pääkaupunkiseudun muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen, kuntien ja muiden toimijoiden kanssa.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot

-

Muut keskeiset yhteistyökumppanit:

Seuraavat tahot ovat Helsingin kaupungin yhteistyökumppaneita ilman tälle hankkeelle aiheutuvia kustannuksia: Helsingin kuntakokeilun kokeiluorganisaatio, pääkaupunkiseudun kuntakokeiluverkosto, Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan TE-toimisto.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus:

Hankkeen toiminta sijoittuu Helsinkiin.

Hanke tukee kaupungin työllisyyden kuntakokeilua. Helsingin kaupunki tekee hankkeessa laajasti yhteistyötä alueen muiden koulutuksen järjestäjien, korkeakoulujen sekä muiden pääkaupunkiseudun kuntien kanssa.

Hankkeen tulosten levittämisessä hyödynnetään Stadin ammatti- ja aikuisopiston ja Helsingin kaupungin laajoja valtakunnallisia verkostoja.

Kohderyhmä:

Hankkeen kohderyhmä on sama kuin kuntakokeilulla. Hankkeessa kehitettävä toimintamalli on suunnattu työttömille helsinkiläisille, jotka hyötyvät valmennuksesta ja / tai tuetusta työkokeilusta työllistymisen tai koulutukseen hakeutumisen tukena. Hankkeen toimintamallien kehittämisestä hyötyvät etenkin osaamisen päivittämistä ja työelämän vaatimia jatkuvan oppimisen valmiuksia tarvitsevat henkilöt.

Hankkeessa suunniteltava koulutus- ja valmennuspalvelu ovat avoinna TE-toimiston asiakkaille sekä henkilöille, jotka eivät ole rekisteröityneitä työnhakijoita, mutta kuuluvat muutoin hankkeen kohderyhmään.

Hankkeen toiminta palvelee Helsingin työllisyyskokeilun, Uudenmaan TE-toimiston sekä Espoon ja Vantaa-Keravan työllisyyskokeilun asiakkaiden ohjautumista työllistymistä tukeviin koulutusratkaisuihin. Hankkeen myönteiset kehitystulokset ovat monistettavissa myös muualla Suomessa.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio):

Helsingissä kuntakokeiluun ohjattavien asiakkaiden määrä on arviolta 55 000.

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio):

Hankkeeseen ei osallistu vapaaehtoisia.

Miten hankkeen kohderyhmä osallistuu toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin?

Digitalents Helsingin koulutus- ja valmennuspalveluun osallistuvilta asiakkailta kerätään palautetta toiminnan suunnittelun tueksi. Lisäksi hyödynnetään jo olemassa olevia malleja, kuten asiakaskuuntelut ja Stadin työtutka. Toimintamallia kehitetään työllisyyskokeilun ohjauksen näkökulmasta.

Aikataulu:

- Kevät 2021: Työllisyyskokeilun asiakasohjauksen käynnistyminen. Koulutus- ja valmennuspalvelun suunnittelu alkaa.
- Syksy 2021: Koulutus- ja valmennuspalvelun suunnittelu ja mallinnus sekä yritys yhteistyökumppaneiden kartoittaminen.
- Vuonna 2022: Koulutus- ja valmennuspalvelun suunnittelu ja mallinnus sekä yritys yhteistyökumppaneiden kartoittaminen. Hankkeen tulosten arviointi, toimintamallien kytkeminen hankkeen jälkeen jatkuvaan toimintaan ja loppuraportointi.

Tulokset:

Hankkeessa suunniteltava koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli vahvistaa Stadin AO:n palvelutarjontaa, lisää kohderyhmän osaamista ja tehostaa asiakasohjausta työttömän asiakaspalveluprosessissa koko työssäkäyntialueella. Yritys yhteistyö työvoimapula-alojen kanssa on tiivistä. Ammatillisen koulutukseen hakeutuminen tehostuu ja hakeutumisen osuvuus sekä koulutusten läpäisy paranevat. Alueen koulutustarjonta vahvistuu ja täydentää kuntakokeilun asiakkaille tarjottavia palveluita.

Koulutus- ja valmennuspalvelusta muodostuu kiinteä osa kuntakokeilun työnhaun ohjaus- ja neuvontapalvelua, päällekkäiset koulustoittoinnot vähenevät ja työnhakijan väylät koulutukseen ohjautumiseksi selkiytyvät. Koulutustarpeita tunnistetaan oppijälhtöisesti.

Hankkeessa mallinnettava koulutus- ja valmennuspalvelu laajentaa helsinkiläisten työttömien palveluja. Valmennuspalvelu nopeuttaa työllistymistä tai koulutukseen siirtymistä, jolloin tarve työllistymistä edistäville monialaisille yhteispalveluille myöhemmin vähenee. Tutkimusten mukaan työllistyminen vaikeutuu

työttömyyden pitkittyessä. Hankkeen seurauksena pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee ja kohderyhmän työllistymistä edistävä osaaminen paranee.

Hankkeessa tuotettava valmennuspalvelu on mahdollista levittää valtakunnallisesti. Kuntakokeilun kautta hankkeen palvelu on mahdollista integroida osaksi työnhakijoille tarjolla olevaa yhteensovittettua alueellista palveluvalikkoa.

Tulosten hyödyntäminen:

Koulutus- ja valmennuspalvelun luominen vahvistaa osaamis- ja koulutuspalvelujen verkostoa. Suunniteltua toimintamallia hyödynnetään Stadin ammatti- ja aikuisopiston palvelutarjonnan kehittämisessä. Hankkeessa kehitettyjä käytänteitä levitetään Uudenmaan TE-toimistoon ja muille kokeilualueille. Koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamallin kehittäminen tukee työllisyyskokeilun jälkeistä pysyvää työvoimapolitiikan palvelurakennetta.

Hankkeessa mallinnettu koulutus- ja valmennuspalvelu vahvistaa Stadin ammatti- ja aikuisopiston palvelutarjontaa.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Hankkeen etenemistä arvioidaan säännöllisesti ja toimenpiteitä tarkennetaan hankkeen aikana tehdyn arvioinnin pohjalta. Arviointikäytännöt sovitaan hanketoiminnan alussa. Hankkeessa käytetään sekä määrällisiä että laadullisia mittareita.

Laadullisina mittareina on hankkeen tavoitteena olevien alakohtaisten toimintamallien syntyminen. Hankkeen tulosten arvioinnissa hyödynnetään Stadin ammatti- ja aikuisopiston palaute- ja itsearviointimenetelmiä osana laadunhallintajärjestelmää.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

Hankkeessa tuotettu koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli palvelee kuntakokeiluun syntyvää työllisyyden ja jatkuvan oppimisen ekosysteemiä. Koulutus- ja valmennuspalvelun mallintaminen on yksi toimenpide kuntakokeilun asiakasryhmien palveluprosessin kehittämisessä osaamisen palveluiden osalta. Valmennuspalvelu on jo pilotoitu, ja sen kustannustehokkuus on osoitettavissa.

Hankkeessa työvoimapula-aloille laajennettava koulutus- ja valmennuspalvelu lisää kohderyhmän osaamista ja sujuvoittaa siirtymistä työelämään tai koulutukseen.

Puutteellinen osaaminen ja heikko koulutustausta ovat merkittäviä työllistymisen esteitä. Kohderyhmälle ei ole tällä hetkellä riittävästi joustavia, koulutukseen ja työelämään valmentavia ja osaamista kehittäviä palveluja.

Stadin ammatti- ja aikuisopistolla on usean vuoden kokemus ammatilliseen koulutukseen valmentavista, oppijoiden motivaatiota ja valmiuksia lisäävien palveluiden tuloksellisesta sekä innovatiivisesta tuottamisesta. Stadin ammatti- ja aikuisopisto on myös tunnettu maahanmuuttajien osaamiskeskuksen toiminnasta.

Helsingin kaupunki on kokenut ja osaava hanketoimija. Kaupungin eri hankkeet muodostavat kokonaisuuden, joka vahvistaa kaupungin toimijoiden osaamista edelleen. Stadin ammatti- ja aikuisopiston vahvuuksia ovat monipuolinen palvelutarjonta sekä vahva osaaminen innovatiivisten toimintatapojen ja koulutuspalveluiden kehittämisessä. Hankkeen palvelussa hyödynnetään Stadin AO:n henkilöstön laajaa ja monipuolista osaamista. Valmennuspalvelu nivoutuu osaksi Helsingin kaupungin työllisyydenhoidon palvelutarjontaa.

Hankkeen vaikuttavuutta seurataan kuvatuilla määrällisillä ja laadullisilla mittareilla. Hankkeessa kehitetty palvelu ja siihen liittyviä toimintatapoja on mahdollista laajentaa omassa toimintaympäristössä sekä levittää valtakunnallisesti.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

- Hankkeessa laajennettava koulutus- ja valmennuspalvelun toimintamalli edistää yhdenvertaisuutta ja osallisuutta koulutukseen tai työelämään sekä ennaltaehkäisee syrjäytymistä.
- Helsingissä on suuri tarve lisätä matalan kynnyksen osaamista kehittäviä palveluita.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö:

Helsingin kaupunki ei käytä luvatonta ulkomaista työvoimaa. Helsingin kaupunki ei ole saanut rangaistusta luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston seuraamusmaksuja laittomasti maassa olevien palkkaamisesta.

Talousarvio:

Hankkeen talousarvio on yhteensä 191 476 €.

Henkilöstökulut	186 476 €
Yleiskustannukset, markkinointi ja viestintä	5 000 €

Rahoitussuunnitelma kuvataan hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelman yhteydessä.

1.3. TOIMIVA-hanke

Käyttötarkoitus / Hankkeen nimi:

TOIMIVA – perus- ja digitaitoja sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta maahanmuuttajille

Lyhyt kuvaus käyttötarkoituksesta:

Hankkeessa järjestetään ja kehitetään maahanmuuttajille suunnattua perus- ja digitaitojen opetusta, toiminnallista suomen kielen koulutusta sekä luodaan digitaalista opetusmateriaalia luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen.

Haettavan avustuksen määrä:

327 671 euroa

Käyttöaika:

15.2.2021–30.6.2023

Tarvekuvaus:

Helsingin työväenopisto on pilotoinut heikot perustaidot omaavien maahanmuuttajien digikoulutusta ja -opastusta sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta Opetushallituksen rahoittamassa Hakeva – digiyhteiskunnan perustaidot -hankkeessa, joka päättyy alkuvuodesta 2021. TOIMIVA-hanke jatkokehittää ja vakiinnuttaa toiminnan osaksi työväenopiston perustyötä.

Digitaalisen osaamisen merkitys kotoutumisessa on kasvanut yhteiskunnan palveluiden ja toimintojen muuttuessa yhä enemmän sähköisiksi. Maahanmuuttajien tietoisuus sähköisen asioinnin mahdollisuuksista voi kuitenkin olla vähäinen ja asiointi vaikeaa heikon suomen kielen ja puutteellisten digitaitojen vuoksi. Tästä syystä mm. valtakunnallinen Digi arkeen - neuvottelukunta on esittänyt, että digitukea tarjottaisiin myös maahanmuuttajien omalla kielellä ja että maahanmuuttajajärjestöjen osaamista hyödynnettäisiin neuvonnassa.

Osalla lukutaitokoulutusten opiskelijoista on oppimisvaikeuksia, joiden vuoksi opinnot eivät etene monista yrityksistä huolimatta. Näille opiskelijoille on tärkeää tarjota koulutusta, jossa he saavat erityistä tukea oppimisvaikeuksiinsa ja pääsevät kehittämään suullista

suomen kielen taitoan lukutaidon puutteista huolimatta. Toiminnallisen suomen kielen koulutuksen tavoitteena on keskittyä opiskelijoiden vahvuuksiin ja tarjota onnistumisen kokemuksia ja itseluottamusta, jotta opiskelija rohkaistuu käyttämään suomen kieltä arjen viestintätilanteissa. Kurssille on selkeä tarve ja kohderyhmä, ja syksyllä 2020 tehty kokeilu on osoittanut, että kurssi edistää selvästi opiskelijoiden oppimista ja minäpystyvyyden kokemusta.

Luku- ja kirjoitustaidon opiskelijoiden osaamistasolle sopivaa, monipuolista digiopetusmateriaalia on tarjolla niukasti, ja se on verkossa hajallaan. Tästä syystä verkkotehtävien ja muun oppimateriaalin sekä suullisten ja toiminnallisten harjoitusten yhdistäminen lukutaidon ja digitaitojen oppimista mahdollisimman hyvin tukevaksi kokonaisuudeksi on tällä hetkellä haastavaa. Koska luku- ja kirjoitustaidon sekä toiminnallisen suomen kielen koulutuksen rooli vahvistuvat Helsingin työväenopistossa koko ajan, on yhä tärkeämpää tarjota opiskelijoille pedagogisesti tarkoituksenmukaisia ja aktiiviseen kansalaisuuteen kasvattavia oppimateriaaleja.

Työväenopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kehittämiskohteeksi on määritelty digisyrjäytymisen ehkäiseminen ja aliedustettujen ryhmien mukaan saaminen.

Hanke tukee Helsingin kaupunkistrategiaa 2017–2021 ennaltaehkäisemällä syrjäytymistä, edistämällä kotoutumista sekä sujuvoittamalla siirtymistä koulutukseen ja työelämään. Lisäksi hanke tukee Helsingin kaupungin työllisyyden kuntakokeilun kohderyhmän työllisyystavoitteita sekä työllistymistä edistävien toimintamallien kehittämistä.

Tavoitteet:

Hankkeen tavoitteena on vahvistaa heikon koulutustaustan omaavien maahanmuuttajien perus- ja digitaitoja ja sitä kautta tukea heidän opiskelu- ja työllistymisvalmiuksiaan. Lisäksi tavoitteena on ennaltaehkäistä syrjäytymistä digitaalisista palveluista madaltamalla osallistumisen kynnystä ja parantamalla toimintojen saavutettavuutta.

TOIMIVA-hankkeen toteutustapa:

Hankkeessa järjestetään digiopetusta- ja opastusta 1 280 tuntia sekä toiminnallista suomen kielen koulutusta 1 200 tuntia. Lisäksi hankkeessa laaditaan digitaalista opetusmateriaalia luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen Itslearning-alustalle, joka otetaan käyttöön koko työväenopistossa.

a) Digiopetus ja –opastus:

- Järjestetään yhteensä 130 tuntia digileikkipuistotoimintaa. Digileikkipuistotoimintaa järjestetään lukujärjestyksen mukaan kaupungin leikkipuistoissa sekä muiden yhteistyöjärjestöjen ja -kumppaneiden tiloissa eri puolilla Helsinkiä. Matalan kynnyksen toiminta on avointa kaikille, mutta kohdennettu erityisesti leikkipuistossa sekä yhteistyökumppaneiden ja järjestöjen tiloissa käyville vieraskielisille vanhemmille. Digileikkipuistoissa harjoitellaan arjen digitaitoja sekä suomen kieltä. Opastusta annetaan mm. Wilman, HSL-reittioppaan, verkkopankin ja Googlen sovellusten käyttöön sekä Kelan, Helsingin kaupungin ja HUS:n terveydenhoidon sähköiseen asiointiin. Toiminnasta tehdään monikieliset markkinointivideot sekä monikieliset, painetut esitteet. Monikieliset videot ja esitteet parantavat palvelun saavutettavuutta kohderyhmissä, joissa suomen kielen taito on heikko.
- Järjestetään monikielistä digiopastusta yhteensä 400 tuntia, noin 6–9 tuntia viikossa eri puolilla Helsinkiä työväenopiston omissa toimipisteissä, kirjastoissa ja erilaisissa tapahtumissa. Monikielisen digiopastuksen pääkielinä ovat englanti, venäjä ja arabia, mutta tarvittaessa opastusta järjestetään myös muilla kielillä. Digiopastus on avointa kaikille ja sitä annetaan tietokoneen, tabletin, älypuhelimien ja pilvipalveluiden käytössä sekä verkkoasiointissa. Toimintaa markkinoidaan omakielisesti ohjaajien toimesta eri kieliryhmissä. Lisäksi toiminnasta tehdään omakieliset esitteet, mikä lisää palvelun tunnettuutta ja saavutettavuutta eri kieliryhmässä.
- Järjestetään yhteistyössä maahanmuuttajatyötä tekevien järjestöjen kanssa yhteensä 200 tuntia digitaitokoulutusta. Sisältö räätälöidään yhteistyössä järjestöjen kanssa ja kohderyhmän tarpeet huomioiden.
- Järjestetään **kotivanhempien digitaito-opetusta** yhteensä 200 tuntia kotivanhempien suomen kielen alkeiskursseille osallistuville opiskelijoille, 4 x 3 tuntia ryhmää kohden. Opetuksessa harjoitellaan arjen digitaitoja ja sillä taataan, että jokainen alkeisryhmään osallistunut saa opetusta suomen kielen lisäksi myös digiperustaidoissa.
- Järjestetään **arabian- ja somalinkielisten vertaisryhmien perustaitoja edistävää pajatoimintaa** yhteensä 350 tuntia, 6–10 tuntia viikossa ryhmien tarpeiden mukaan esim. digitaidoissa, matematiikassa, kädentaidoissa ja suomen kielessä.

b) Toiminnallinen suomen kielen koulutus:

- Järjestetään **toiminnallista suomen kielen koulutusta** yhteensä 1 200 tuntia. Toiminnallista suomen kielen koulutusta toteutetaan neljä lukukauden mittaista kurssia, joilla opetusta on 16 tuntia viikossa. Yhden kurssin laajuus on noin

270–320 tuntia. Koulutus on suunnattu maahanmuuttajille, joiden luku- ja kirjoitustaidon opinnot eivät ole yrityksistä huolimatta edenneet ja joiden on tarkoituksenmukaista keskittyä suullisen kielitaidon vahvistamiseen.

- Koulutuksen tavoitteena on rohkaistua puhumaan suomea aktiivisesti omalla taitotasollaan sekä vahvistaa opiskelijoiden kykyä toimia mahdollisimman itsenäisesti tavallisimmissa vuorovaikutus- ja asiointitilanteissa.
- Oppimista edistetään kokeilevasti esim. draaman, kotitalouden, musiikin, kuvataiteen, sanataiteen tai liikunnan menetelmin. Opetus toteutetaan yhdistämällä siihen sopivia retkiä, vierailuja ja liikkumista kaupungilla. Digitaitoja kehitetään hyödyntämällä mobiililaitteita aktiivisesti opiskelussa ja opastamalla käyttämään tärkeimpiä sovelluksia ja sivustoja. Opiskelijat saavat myös erityisopettajan tukea ja opinto-ohjausta. Koulutuksen lopussa opiskelijoiden kanssa laaditaan henkilökohtainen jatkosuunnitelma.

c) Digitaalisen opetusmateriaalin laatiminen:

- Luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen laaditaan **digitaalista opetusmateriaalia** Itslearning-alustalle. Materiaalia hyödynnetään osana lähiopetusta, oppituntien ulkopuolella tapahtuvassa itsenäisessä opiskelussa ja etäopetuksessa. Tavoitteena on luoda luku- ja kirjoitustaidon opiskelijoiden digitaitoja kehittävä ja itsenäiseen työskentelyyn innostava materiaalikokonaisuus, jossa oppimisalustalle koottu oppimisympäristö sekä lähi- ja etäopiskeluun tarkoitettu tulostettava materiaali tukevat toisiaan.
- Oppimateriaalikokonaisuuden laadinnassa huomioidaan Opetushallituksen *Vapaan sivistystyön lukutaitokoulutuksen opetussuunnitelmasuositus (2017)* sekä aiempi *Aikuisten maahan muuttajien luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen opetussuunnitelman perusteet (2012)*. Opetusmateriaali etenee johdonmukaisesti kirjaimittain, äänteittäin sekä teemoittain ja kehittää sekä kielitaidon eri osa-alueita että oppimistaitoja ja -valmiuksia sekä opiskelijoiden itsearviointitaitoja. Materiaali jäsentyy kielitaidon eri osa-alueiden, kirjain-äänne -harjoittelujaksojen sekä opetussuunnitelmassa mainittujen aihepiirien mukaan. Esimerkiksi a-kirjaimesta ja äänteestä olisi alustalla neljä tehtäväkokonaisuutta: puhuminen, kuullun ymmärtäminen, kirjoittaminen ja tekstin ymmärtäminen, samoin esimerkiksi ruoka-teemasta. Mahdollisia tehtävätyyppejä Itslearningissa ovat muun muassa kuvan ja sanan yhdistämisharjoitukset ja monivalintatehtävät. Alusta mahdollistaa tehtävien automaattisen tarkistuksen sekä välittömän palautteen myös itsenäisesti opiskeltaessa.

10.3.2021

- Rinnakkain digiopetusmateriaalin kanssa laaditaan tulostettava, oppikirjamainen materiaali.

Digitaalisen luku- ja kirjoitustaidon opetusmateriaalin laatiminen on laaja ja pedagogisesti merkittävä kehityshanke, joka hyödyntää koko luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen alaa. Hankkeessa tehty materiaali on muiden vapaan sivistystyön oppilaitosten vapaasti käytettävissä.

Oppimateriaalikokonaisuuden ensimmäinen versio toteuttaa projektisuunnittelija yhteistyössä Helsingin työväenopiston luku- ja kirjoitustaidon tiimin työntekijöiden kanssa. Jatkossa kehitystyöhön osallistetaan työväenopiston kaikki luku- ja kirjoitustaidon opettajat.

Haetaanko avustusta usean yhteisön hankkeeseen?

Ei

Yhteistyötahot ja yhteistyötahojen Y-tunnus:

-

Muut keskeiset yhteistyökumppanit:

Helsingin kaupungin varhaiskasvatus / leikkipuistotoiminta, oppilaitokset, kirjastot, Stadin ammatti- ja aikuisopiston lukupalveluohjaus, maahanmuuttopalvelut, TE-toimisto, järjestöt ja yhteisöt. Yhteistyötä tehdään erityisesti asiakasohjauksessa.

Hankkeen arvioitu maantieteellinen laajuus:

Helsingin kaupunki

Kohderyhmä:

Hankkeen kohderyhmä on heikon koulutustaustan omaavat maahanmuuttajat, erityisesti työvoiman ulkopuolella olevat kotivanhemmat.

Hankkeeseen osallistuvien henkilöiden määrä (arvio):

Hankkeeseen osallistuu yhteensä 990 henkeä: digileikkipuistot 200, monikielinen digiopetus 400, järjestöjen digikoulutus 50, kotivanhempien digiopetus 150, vertaisryhmien pajat 150 ja toiminnallinen suomen kielen koulutus 40.

Hankkeeseen osallistuvien vapaaehtoisten määrä (arvio):

Hankkeeseen ei osallistu vapaaehtoisia.

Hankkeen kohderyhmän osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja arviointiin:

Hankkeen toimintojen suunnittelussa on huomioitu Hakeva-hankkeessa opiskelijoilta ja yhteistyökumppaneilta saatu palaute sekä hankkeesta saadut kokemukset siitä, miten digiopetuksen ja -opastuksen sekä toiminnallisen suomen kielen koulutuksen kohderyhmät saavutetaan ja miten opetus ja opastus kannattaa järjestää, jotta se on opiskelijoille motivoivaa.

Digiopetukseen ja -opastukseen rekrytoidaan tuntiopettajia, jotka pystyvät antamaan opetusta kohderyhmän kielellä/kielillä ja joilla on kulttuurista osaamista eri kieliryhmien opettamisesta. Kursseilta kerätään opiskelijapalaute, jota hyödynnetään seuraavan kurssin suunnittelussa ja toteutuksessa.

Aikataulu:

03/2021	Henkilöstörekrutointi, toiminnan suunnittelu.
04/2021–07/2021	Koulutusten järjestäminen alkaa, syyslukukauden 2021 toiminnan suunnittelu.
08/2021–05/2022	Koulutusten järjestäminen.
01/2022–12/2022	Luku- ja kirjoitustaidon koulutuksen digiopetusmateriaalin laatiminen
06/2022–08/2022	Väliarviointi, syyslukukauden toiminnan suunnittelu.
09/2022–06/2023	Koulutusten järjestäminen, tulosten arviointi, menetelmien jalkauttaminen, loppuraportointi.

Tulokset:

Hankkeen tuloksena

- Suurempi määrä vieraskielisiä helsinkiläisiä pääsee digitaitojen opetuksen ja opastuksen sekä suomen kielen koulutuksen piiriin.
- Heikon koulutustaustan omaavien vieraskielisten helsinkiläisten digitaidot, kansalaistaidot ja suomen kielen taito vahvistuvat ja edellytykset opiskeluun ja työllistymiseen paranevat.
- Toiminnallisen suomen kielen koulutuksen opiskelijoiden suullinen suomen kielen taito ja kyky käyttää kieltä itsenäisesti arjen vuorovaikutus- ja asiointitilanteissa vahvistuu.

- Luku- ja kirjoitustaidon opetuksessa on käytettävissä laadukas ja monipuolinen digitaalinen opetusmateriaali, joka on myös tulostettavissa.

Tulosten hyödyntäminen:

Hankkeessa kehitetyt toimintamallit jalkautetaan osaksi Helsingin työväenopiston järjestämää tietotekniikan ja median sekä suomi toisena kielenä ja luku- ja kirjoitustaidon opetusta. Työväenopisto järjestää vuosittain tietotekniikan ja median opetusta noin 11 000 tuntia eli 700 kurssia. Kursseille osallistuu 9 000 opiskelijaa. Suomi toisena kielenä ja luku- ja kirjoitustaidon opetusta järjestetään noin 13 000 tuntia eli 160 kurssia, joille osallistuu 3 000 opiskelijaa.

Hankkeen tuloksista tiedotetaan myös muita vapaan sivistystyön opetuksen järjestäjiä. Hankkeessa laadittava luku- ja kirjoitustaidon digiopetusmateriaali jaetaan muille vapaan sivistystyön oppilaitoksille vapaasti käytettäväksi.

Mitä tiedonkeruumenetelmiä / mittareita tullaan käyttämään hankkeen tulosten osoittamiseksi?

Määrällisinä mittareina ovat hankkeen koulutusten ja muiden toimintojen osallistujamäärä.

Laadullisina mittareina koulutuksista saatu palaute, tavoitteena olevien toimintojen ja palvelujen syntyminen sekä toimintojen jalkautuminen osaksi työväenopiston perustoimintaa.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin hakukohtaisiin myöntöperusteisiin?

- Hankkeessa järjestetään lyhytkestoista, tutkintoon johtamatonta digi- ja perustaitojen koulutusta, jolla vahvistetaan heikon koulutustaustan omaavien maahanmuuttajien osaamista ja edistetään kohderyhmän opiskelu- ja työllistymisvalmiuksia sekä osallisuutta yhteiskuntaan.
- Hankkeen toimenpiteet ennaltaehkäisevät digisyrjäytymistä madaltamalla osallistumisen kynnystä ja parantamalla toimintojen saavutettavuutta muun muassa omakielisen ja jalkautuvan opastuksen ja opetuksen kautta.
- Hankkeessa laadittavalla digiopetusmateriaalilla tuetaan luku- ja kirjoitustaidon koulutuksissa olevien opiskelijoiden luku- ja kirjoitustaidon, suomen kielen ja perusdigitaitojen kehittymistä ja opiskelua sähköisessä oppimisympäristössä. Laadukas, monipuolinen ja selkeä materiaali motivoi opiskelijoita myös itsenäiseen opiskeluun.

- Hankkeen kohderyhmille järjestetään myös muuta, hankkeen ulkopuolista suomen kielen ja luku- ja kirjoitustaidon koulutusta, jota hankkeessa järjestettävä digi- ja perustaitojen opetus tukevat ja johon hankkeen toimintoihin osallistuvia ohjataan heidän tarpeidensa mukaan. Osallistujia ohjataan myös muihin oppilaitoksiin hakeutumisessa.

Miten hanke vastaa hakuilmoituksessa esitettyihin, ministeriöstä myönnettävien avustusten yleisiin perusteisiin?

- Hankkeessa järjestettävä digi- ja perustaitojen koulutus ja muut toimenpiteet edistävät maahanmuuttajataustaisten kaupunkilaisten yhdenvertaisuutta ja osallisuutta sekä ennaltaehkäisevät digisyrjäytymistä.
- Helsingissä on suuri tarve lisätä suomen kielen koulutusta ja matalan kynnyksen suomen kielen osaamista kehittäviä palveluja. Helsingin koko väestöstä vieraskielisiä oli vuoden 2019 alussa 16 prosenttia (noin 103 000 henkilöä) ja vuoteen 2035 mennessä vieraskielisen väestön määrän ennustetaan kasvavan 26 prosenttiin.

Luvattoman ulkomaisen työvoiman käyttö:

Helsingin kaupunki ei käytä luvattonta ulkomaista työvoimaa. Helsingin kaupunki ei ole saanut rangaistusta luvattoman ulkomaisen työvoiman käytöstä tai maahanmuuttoviraston seuraamusmaksuja laittomasti maassa olevien palkkaamisesta.

Talousarvio:

Hankkeen talousarvio on yhteensä 364 079 €

Henkilöstökulut 352 579 €:

- projektipäällikkö 13 % työaika
- projektisuunnittelija 100 % työaika
- digiopetusmateriaalin projektisuunnittelija 25 % työaika
- erityisopettaja 25 % työaika
- opinto-ohjaaja 40 % työaika
- suomen kielen, taito- ja taideaineiden tuntiopettajia

Ulkopuoliset palvelut 9 000 €

- markkinointi ja viestintä

Hakemuksen liite

10.3.2021

- henkilöstökoulutus

Muut kulut 2500 €

Rahoitussuunnitelma kuvataan hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelman yhteydessä.

Hankkeiden talousarviot ja rahoitussuunnitelmat:

 Hankekokonaisuuden talousarvio on yhteensä **555 555 €**.

	OSUVA-hanke	TOIMIVA-hanke
henkilöstökulut €	186 476 €	352 579 €
toimitilakulut, jotka aiheutuvat hankkeesta €	- €	-
ulkopuoliset palvelut €	- €	9 000 €
muut kulut €	5 000 €	2 500 €
YHTEENSÄ	191 476 €	364 079 €

Hankekokonaisuuden rahoitussuunnitelma:

	OSUVA-hanke	TOIMIVA-hanke
OKM:n rahoitus €	172 329 €	327 671 €
Omarahoitus €	19 147 €	36 408 €
EU-rahoitus €		
Muu julkinen rahoitus €		
Yksityinen rahoitus €		
Lainat €		
Muu rahoitus €		
YHTEENSÄ €	191 476 €	364 079 €
Haetun avustuksen osuus prosentteina	90 %	90 %